

Projekt

przedłożony przez
Burmistrza Miasta Świebodzice.

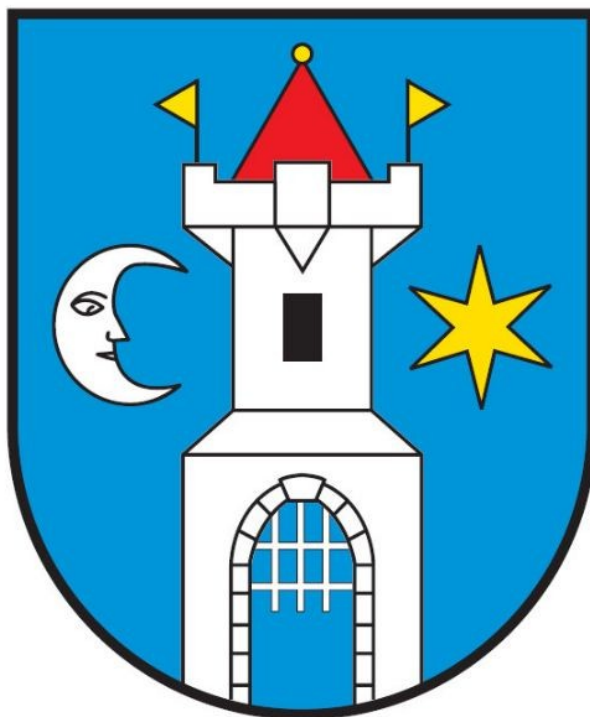
**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W ŚWIEBODZICACH**

z dnia ..... 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Świebodzice na lata 2022-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372, z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.) i art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

- § 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Świebodzice na lata 2022-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Świebodzice.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII DLA GMINY ŚWIEBODZICE
NA LATA 2022-2025

Świebodzice, 2022

SPIS TREŚCI

	Wprowadzenie	3
I.	Podstawy prawne	4
II.	Założenia Programu	5
III.	Realizatorzy Programu	5
IV.	Źródła i zasady finansowania	6
V.	Diagnoza problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w Gminie Świebodzice	6
VI.	Dostępność napojów alkoholowych na terenie Gminy	11
VII.	Lokalny system wsparcia: instytucje i organizacje zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień w Gminie Świebodzice	14
VIII.	Cele Programu	18
IX.	Zadania Programu	19
X.	Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świebodzicach	26
XI.	Preliminarz kosztów realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Świebodzice na rok 2022	27
XII.	Postanowienia końcowe	27

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zwany dalej Programem jest kontynuacją przedsięwzięć realizowanych w Gminie Świebodzice w latach poprzednich. Stanowi spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze tych zagadnień społecznych. Określa w szczególności cele i zadania gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Nakładają one na Radę Gminy obowiązek uchwalania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii oraz stanowi podstawę do praktycznej realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Program buduje również lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizuje szkody społeczne i indywidualne wynikające z nadużywania alkoholu. Jednym z elementów polityki społecznej prowadzonej przez gminę Świebodzice jest monitorowanie problemów alkoholowych oraz podejmowanie różnych form działań służących ich rozwiązywaniu, jak również zmniejszaniu ich skutków.

Wymienione ustawy zobowiązują jednostki samorządu terytorialnego m.in. do:

1. W zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi:
  - podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożywania napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania,
  - tworzenia warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu,
  - inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów,
  - działalności wychowawczej i informacyjnej,
  - przeciwdziałania powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu,
  - leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych od alkoholu,
  - wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy,
  - zapobiegania negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
  - przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. W zakresie przeciwdziałania narkomanii:
  - prowadzenia działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i zapobiegawczej,
  - leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych,
  - ograniczania szkód zdrowotnych i społecznych.
3. W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie Świebodzice opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie. Działania te odzwierciedla niniejszy Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych, środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz przemocy związanej z uzależnieniem. Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z „Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku”. Wykorzystano również publikację Krajowego Biura ds. Zapobiegania Narkomanii pn. „Zasady tworzenia Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii”.

Istotne zmiany

Rok 2022 skutkuje istotnymi zmianami w zakresie realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Z dniem 1 stycznia 2022 r. na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii i Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostają przekształcone w Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Zgodnie z Ustawą, Centrum prowadzi będzie działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Powstanie nowej instytucji, zajmującej się w sposób kompleksowy przeciwdziałaniem problemowemu używaniu substancji psychoaktywnych i uzależnieniom behawioralnym może ugruntować pozycję w obszarze zdrowia publicznego i w polityce społecznej, jako całość oraz kontynuowania ważnych zadań prowadzonych dotychczas przez Państwową Agencję i Krajowe Biuro. Połączenie doświadczenia, potencjału merytorycznego i organizacyjnego obu podmiotów może skutkować wzrostem niesienia pomocy osobom z problemami wynikającymi z różnego rodzaju uzależnień oraz ich bliskim. Zmiana również następuje w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119), która przewiduje wydłużenie obowiązywania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na okres nie dłuższy niż 4 lata. Dodatkowym elementem tego programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym¹.

Wykaz użytych skrótów

PARPA - Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

OPS - Ośrodek Pomocy Społecznej w Świebodzicach

MKRPA - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świebodzicach

ZI - Zespół Interdyscyplinarny

MDK - Miejski Dom Kultury w Świebodzicach

OSiR Sp. z o.o - Ośrodek Sportu i Rekreacji w Świebodzicach Spółka z o.o.

FAS - Alkoholowy Zespół Płodowy (ang. Fetal Alcohol Syndrome)

NPZ - Narodowy Program Zdrowia

DDA - Dorosłe Dzieci Alkoholików

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawę prawną do prowadzenia działań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi art 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ustawa ta określa najważniejsze kategorie działań, które winny by realizowane przez samorządy gminne w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania w tym zakresie wykonuje się poprzez:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

¹ Rekomendacje do realizacji i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku, str. 5

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Do realizacji zadań określonych w Programie mają zastosowanie niżej wymienione akty prawne:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia Aids (Dz. U. z 2011 r. nr 44, poz. 227).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Świebodzice na lata 2022-2025, zwany dalej Programem określa strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Program jest kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych i opiera się na systemowym wdrażaniu programów terapeutycznych i profilaktycznych realizowanych we współpracy z lokalnymi podmiotami prowadzącymi działania w tymże zakresie.

Przy opracowaniu niniejszego Programu uwzględniono Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Uwzględniono również cel operacyjny określony w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, jakim jest profilaktyka uzależnień.

III. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Programu będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Świebodzicach. Partnerami, wykonawcami w realizacji Programu będą:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny w Świebodzicach,
- Policja,
- Straż Miejska,
- Poradnia dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Współuzależnionych,
- Miejski Dom Kultury,
- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Świebodzicach Sp. z o.o.
- placówki oświatowe,
- inne podmioty, którym zlecane są poszczególne zadania Programu,
- instytucje, organizacje, stowarzyszenia zajmujące się promowaniem zdrowego stylu życia,
- osoby fizyczne.

Poszczególne zadania Programu mogą być zlecone do wykonania wybranym podmiotom posiadającym odpowiednie uprawnienia, kwalifikacje i doświadczenie.

IV. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA

Środki finansowe niezbędne do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 pochodzą z opłat za zezwolenia, wydane na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dodatkowo zgodnie z Ustawą z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyrobów konsumenckich (Dz. U. z 2020 r. poz. 1492) wprowadzono dodatkowe opłaty za zezwolenia, o których mowa w art. 9 ust. 1 lub 2 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dla przedsiębiorcy zaopatrującego przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w napoje alkoholowe w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Wydatki na realizację Programu ujmują się w budżecie gminy w Dziale 851, Rozdział 85153 oraz Rozdziale 85154.

Szacuje się, że roczny budżet na realizację zadań określonych Programem w roku 2022 wyniesie 553 000 zł, z czego:

- na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przeznaczona się 518 000,00 zł,
- na realizację programu przeciwdziałania narkomanii przeznaczona się 35 000,00 zł.

Przedstawienie szczegółowego preliminarza finansowego Programu na przyszłe lata nie jest zasadne, z uwagi na brak możliwości dokonania wiarygodnego oszacowania dochodów z ww. tytułów na lata 2023-2025. W rozdziale XI został zamieszczony preliminarz kosztów realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Świebodzice jedynie na rok 2022.

V. DIAGNOZA PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UŻYWANIEM ALKOHOLU I INNYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH W GMINIE ŚWIEBODZICE

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, bardzo ważne jest dokładne rozpoznanie skali problemów na terenie gminy, jak również wzorów zachowań związanych z konsumpcją napojów alkoholowych, strukturą spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego, wywołanego alkoholem.

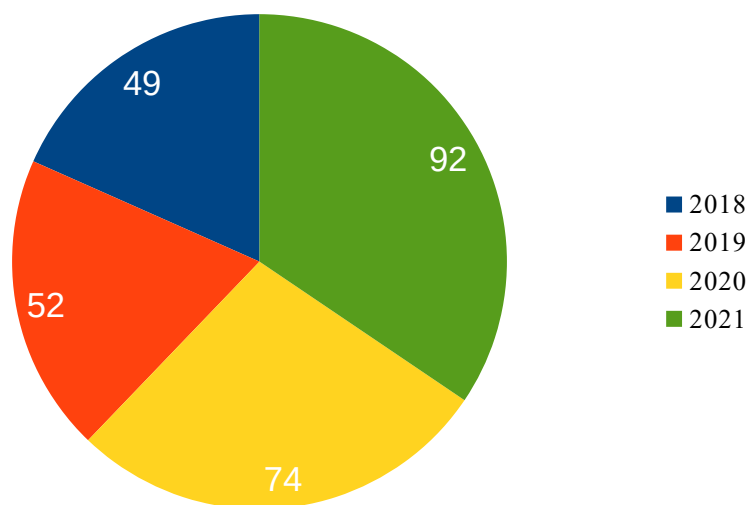
W diagnozie („Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Świebodzice”) przeprowadzonej w roku 2020 r. na wybranej grupie osób zamieszkujących teren gminy Świebodzice wyodrębniono następujące problemy:

1. Nadużywanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych

Według danych statystycznych PARPA w roku 2020 średnie spożycie napojów alkoholowych na 1 mieszkańca Polski w przeliczeniu na 100% alkoholu wyniosło 9,6 litra. Około 70% ankietowanych mieszkańców Gminy Świebodzice przyznało się do spożywania alkoholu. Blisko co piąty ankietowany pije alkohol kilka razy w miesiącu, a co dziesiąta osoba pije go raz w tygodniu. Co trzeci ankietowany przyznał się do inicjacji alkoholowej w wieku poniżej 15 roku życia. 31% badanych osób po raz pierwszy sięgnęło po alkohol w wieku od 16 do 18 roku życia. W porównaniu do badań jakie przeprowadzono w Gminie Świebodzice w roku 2018 zdecydowanie spadła średnia wieku inicjacji alkoholowej. Co piąty uczestnik sondy ulicznej wskazał spotkanie z rodziną jako okoliczność inicjacji alkoholowej, natomiast 71% wskazało spotkanie ze znajomymi oraz imprezy i dyskoteki. Najczęściej wskazywanym powodem sięgania po alkohol jest uleganie wpływowi towarzystwa oraz dodawania sobie odwagi.

Wśród ankietowanych mieszkańców tj. 96% zgodziło się ze stwierdzeniem, że alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce. Kolejne dane są bardziej zatrważające: co czwarta osoba stwierdziła, że prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne, a co piąta, że kobiety w ciąży mogą pić niewielkie ilości alkoholu. Te dane uświadamiają skalę niewiedzy wśród mieszkańców na temat alkoholu i skutków jego spożywania. Być może, właśnie brak wystarczającej wiedzy był przyczyną udzielonych odpowiedzi na pytanie dot. reakcji badanego na informację, że jego dziecko spożywa alkohol. Wśród ankietowanych 32% nie zareagowałoby. Według danych uzyskanych w świebodzičkih szkołach inicjację alkoholową ma za sobą co 6 uczeń klas 4-6 szkoły podstawowej, co 4 uczeń klasy 7-8 szkoły podstawowej oraz połowa uczniów szkół ponadpodstawowych. Odpowiedzi uczniów pokrywają się z odpowiedziami mieszkańców na temat przyczyn inicjacji alkoholowych. Największy odsetek przyznało, że po raz pierwszy spróbowało alkoholu na spotkaniu ze znajomymi oraz imprezie. Niestety co 10 uczniów, mający do czynienia z alkoholem przyznaje się do inicjacji alkoholowej w towarzystwie rodziny.

Zjawisko nałogowego używania alkoholu w Gminie Świebodzice nie maleje. Świadczą o tym m.in. dane uzyskane z MKRPA z roku 2021. Do dnia 31.12.2021 r. wpłynęło 92 wniosków o leczenie odwykowe i zaobserwować można znaczny wzrost w stosunku do lat ubiegłych.

Wykres nr 1. Liczba wniosków przyjętych przez MKRPA o leczenie odwykowe w latach 2018-2021

Z przeprowadzonej diagnozy dla Gminy Świebodzice wynika, że tylko 6% badanych nigdy nie spróbowało papierosa, natomiast 43% po raz pierwszy sięgnęło po swojego pierwszego papierosa w wieku od 16 do 18 lat. 1/3 ankietowanych pali papierosy regularnie, a 1/5 okazjonalnie. Według danych zawartych w raporcie *Konsumpcja Nikotyny Raport z badań ilościowych dla Biura Do Spraw Substancji Chemicznych*, co czwarty dorosły Polak aktualnie jest konsumentem nikotyny. Zatem wynik przeprowadzonych badań wśród mieszkańców Gminy Świebodzice zbliżony jest do raportu ogólnopolskiego².

Kolejną grupą substancji psychoaktywnych są narkotyki i dopalacze. Spośród ankietowanych 41% potwierdziło, że zna przynajmniej jedną osobę zażywającą te substancje. Prawie co dziesiąta osoba biorąca udział w badaniu wie, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze, a najczęściej wybieraną substancją odurzającą wśród osób im znanych jest marihuana i haszysz oraz dopalacze. Poważny problem stanowi łatwa dostępność do leków, które niewłaściwie stosowane wywołują efekt odurzenia. Okazuje się, że wśród 100 przebadanych osób aż 5% zna osoby uzależnione od ich przyjmowania, a aż 16% ma podejrzenia, że osoby w ich otoczeniu borykają się z tym problemem. Zapytano mieszkańców, kto ich zdaniem powinien ostrzegać dzieci i młodzież przed negatywnymi zjawiskami przyjmowania narkotyków i dopalaczy. 41% badanych uznało, że najodpowiedniejszą komórką jest rodzina. 18% uznało, że szkoła, ten sam wynik osiągnęła telewizja, prasa i radio. Zatem należy zdecydowanie skupić się na działaniach wspierających rodzinę i szkołę w tym zakresie.

2. Uzależnienia behawioralne: hazard oraz Internet

Mieszkańcy Świebodzic w 85% uznali, że zjawisko uzależnienia od hazardu w ich społeczności jest dość rzadkie lub bardzo rzadkie. 95% respondentów nie ma wiedzy na temat instytucji zajmujących się pomocą osobom uzależnionym od hazardu. Wśród uczniów świebodzickich szkół większość, z osób biorących udział w badaniu, nigdy nie korzystała z gier hazardowych tzw. automatów, gdzie wygraną są pieniądze. Aczkolwiek 25% uczniów szkół ponadpodstawowych miała z tym zjawiskiem kontakt. Podobne wyniki uzyskano w 2015 r. badając poziom uzależnienia od gier hazardowych dla województwa dolnośląskiego wśród uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych na potrzeby przygotowania Dolnośląskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na lata 2017-2020. Dość powszechnym zjawiskiem w Gminie Świebodzice jest uzależnienie od komputerów/ Internetu. Takie zdanie wyraziło 83% ankietowanych. Jak wynika z badań przeprowadzonych wśród uczniów klas 4-6 szkół podstawowych w dalszym ciągu przeciętny uczeń korzysta z komputera przez 2-3 godziny dziennie. Najwięcej czasu poświęcają na gry komputerowe oraz przeglądanie portali społecznościowych. Uczniowie uważają, że problem uzależnienia ich nie dotyczy, gdyż 48% uznała, że nie odczułaby różnicy, gdyby przez cały tydzień nie miała dostępu do Internetu, a 39% odczułaby lekki jego brak. Problematyce hazardu oraz innych uzależnień behawioralnych, czyli uzależnień od czynności, niezwiązanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych w porównaniu do innych problemów społecznych poświęca się zdecydowanie mniej uwagi w działaniach profilaktycznych, stąd wynika tak spora niewiedza wśród mieszkańców na jej temat.

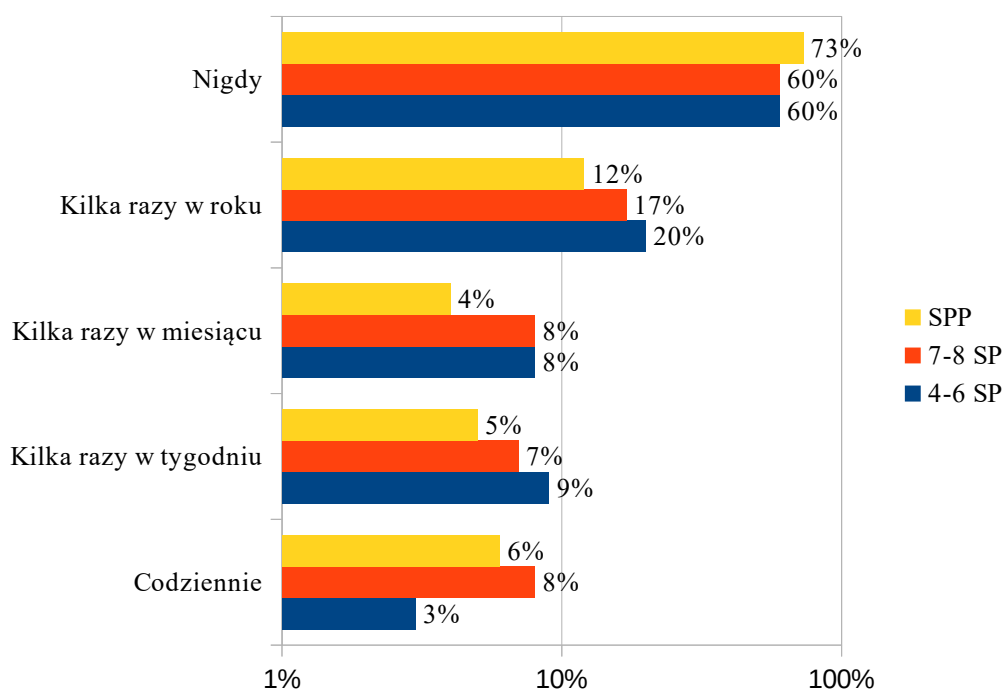
3. Przemoc w rodzinie, w szkole oraz cyberprzemoc

Zjawisko przemocy w rodzinie według danych statystycznych uzyskanych z Policji na przestrzeni kilku ostatnich lat w większości wiąże się z problemem alkoholowym. W roku 2017 na 75 sprawców

---

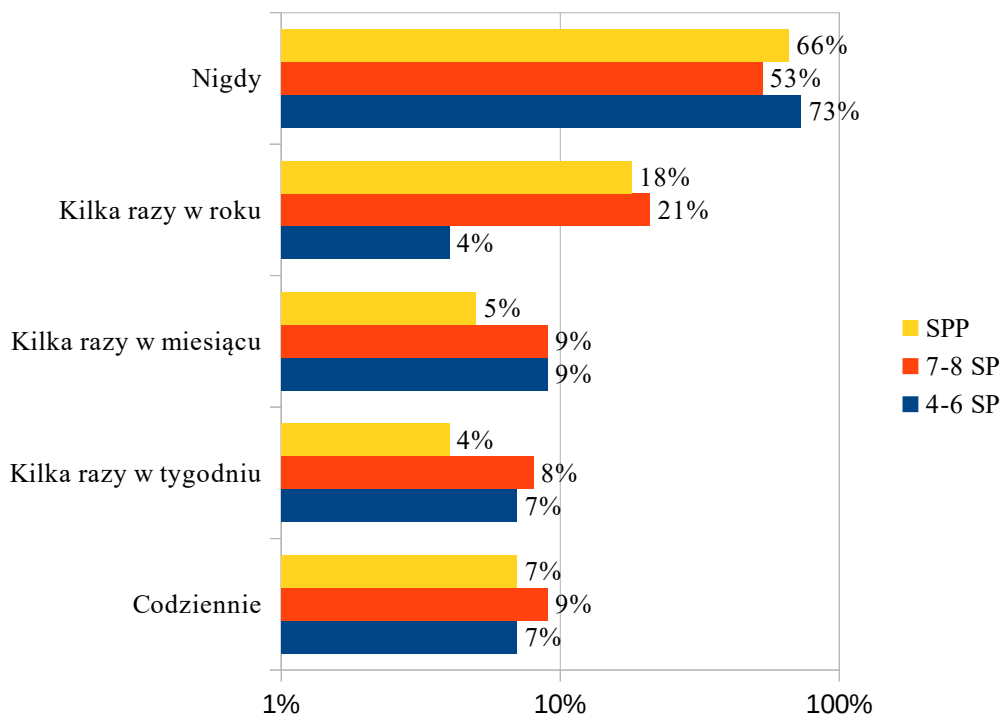
² *Konsumpcja Nikotyny Raport z badań ilościowych dla Biura Do Spraw Chemicznych*, Warszawa 2019, str. 5

przemocy domowej 51 (68%) było pod wpływem alkoholu. W roku 2018 na 48 sprawców pod wpływem alkoholu było 27 (56%) sprawców. W roku 2019 na 35 sprawców, liczba sprawców pod wpływem alkoholu wynosiła 19 (54%). Wśród osób ankietowanych 9% osób odpowiedziało, że w jego otoczeniu są osoby, które doświadczyły przemocy w rodzinie, natomiast 6% nie do końca jest tego zjawiska świadome, jednak podejrzewa, że są takie osoby w jego otoczeniu. 64% ankietowanych uważa, że w Gminie Świebodzice zjawisko przemocy w rodzinie jest rzadkie lub raczej rzadkie. Wśród mieszkańców Świebodzic tylko 44% ankietowanych uznało, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol, natomiast 36% osób podało, że przyczyną agresji w stosunku do członków rodziny jest zła sytuacja materialna. Mieszkańcy jednogłośnie odpowiedzieli, że zdarza się niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia, natomiast według 93% zgłoszenia te są wycofywane przez osoby zgłaszające. Obecnie w stosunku do roku 2020 poziom sporządzonych wniosków w związku z procedurą „Niebieska Karta” jest porównywalny. Zdaniem ankietowanych skalę przemocy w rodzinie pomogłoby zmniejszyć: edukowanie społeczeństwa (37%) oraz poprawa sytuacji materialnej tychże rodzin (37%), natomiast 19% ankietowanych wniosłoby o zaostrzenie kar dla sprawców przemocy. Dane uzyskane wśród uczniów świebodzickich szkół także są niepokojące. 40% uczniów szkół podstawowych i 27% uczniów szkół ponadpodstawowych doświadczało przemocy fizycznej w szkole, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 2. Częstotliwość występowania przemocy fizycznej wśród uczniów świebodzickich szkół

Do doświadczenia przemocy psychicznej w szkole przyznało się 27% uczniów klas 4-6 szkół podstawowych, 47% uczniów klas 7-8 szkół podstawowych oraz 34% uczniów szkół ponadpodstawowych.

Wykres nr 3. Częstotliwość występowania przemocy psychicznej wśród uczniów świebodzičkih szkół

Przemoc wśród uczniów w obecnych czasach bardzo często przenosi się do świata Internetu. Z uzyskanych danych wynika, że w Gminie Świebodzice do otrzymywania złośliwych komentarzy, tzw. hejtów przyznało się 20% uczniów klas 4-6 szkół podstawowych, 27% starszych uczniów szkół podstawowych oraz 33% uczniów szkół ponadpodstawowych. Największa część ankietowanych przyznała się do otrzymywania wiadomości z przezwiskami obelgami.

Na terenie miasta Świebodzice w roku 2021 przeprowadzono badania społeczne w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, których celem było ograniczenie naruszeń prawa w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieuprawnionym, w tym szczególnie dzieciom i młodzieży, oraz zwiększenie ilości sprzedawców, którzy kontrolują dowód osobisty młodo wyglądających klientów.

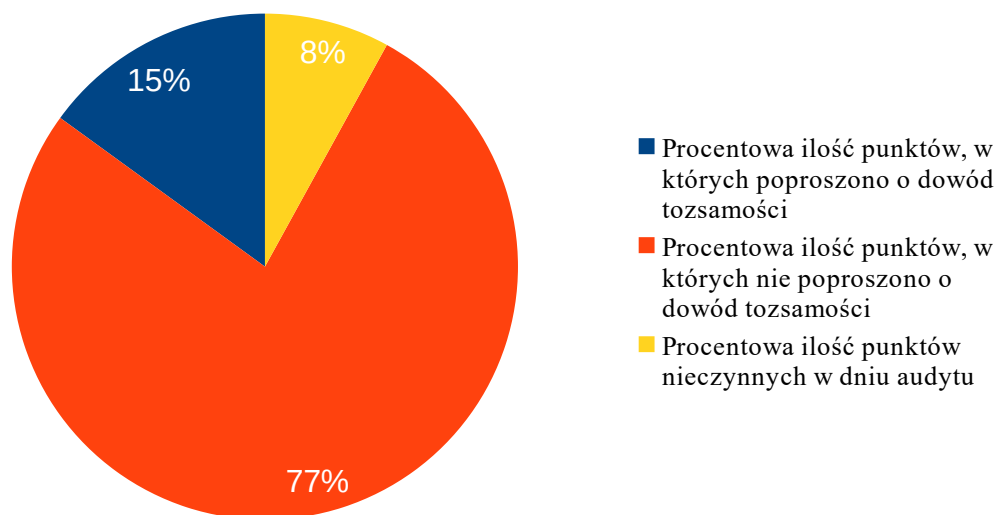
Badanie odbyło się w dwóch etapach:

- pierwszym etapem działania (przed szkoleniem) było zapobieganie sytuacjom, w których sprzedawca podałyby alkohol osobie wyglądającej na nieletnią nie poprosiwszy jej wcześniej o okazanie dowodu tożsamości, tzw. „tajemniczy klient” (osoba przeszkolona przez specjalistę, która niedawno ukończyła 18 rok życia i której wygląd oraz zachowanie budzą uzasadnione wątpliwości dotyczące jej pełnoletności) dokonał monitorowanego zakupu alkoholu we wskazanych 43 punktach sprzedaży, po czym został sporządzony raport z wyszczególnieniem punktów, gdzie doszło do kontrowersyjnej sprzedaży alkoholu.

Wynik: podczas próby zakupu alkoholu przez „tajemniczego klienta”, sprzedawcy w zdecydowanej większości nie wymagali dokumentu potwierdzającego wiek nabywcy (36 na 43). Zaledwie w 7 punktach sprzedawcy poprosili o okazanie dokumentu i mimo zapewnienia przez „tajemniczego klienta”, iż zostawił go w domu sprzedawcy zachowali się odpowiednio i odmówili sprzedaży alkoholu.

- drugim etapem, bezpośrednio po próbie zakupu, było szkolenie przeprowadzone przez trenera dotyczące konsekwencji sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nakreślono sprzedawcom, że takie praktyki w niedalekiej przyszłości mogą zakończyć się odebraniem zezwolenia na sprzedaż

alkoholu. Trener zwracał również uwagę na prawidłowość oznakowania punktów sprzedaży alkoholu w tabliczki dotyczące zakazu sprzedaży osobom nieletnim i nietrzeźwym. Dodatkowo zwracał uwagę na reklamy alkoholu, które często umieszczane są w sklepach, na witrynach czy tzw. „patyczakach” a są dozwolone w myśl obowiązujących przepisów, jednakże muszą na nich być umieszczone odpowiednie informacje zakazu sprzedaży nieletnim i szkodliwości alkoholu oraz zajmować ustawowo określoną powierzchnię na danym plakacie czyli nie mniej niż 20% (wszystkie ze sprawdzonych sklepów posiadały odpowiednie reklamy)³

Wykres nr 4. Wyniki audytu „tajemniczy klient”

Sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim w Gminie Świebodzice jest wysoce prawdopodobna. Wydaje się jednak, że sprzedawcy w większości przypadków robią to nieświadomie – oceniając wiek po wyglądzie, co może często być łudzące. Dodatkowym aspektem jest fakt, iż w okresie pandemii Covid-19 i obowiązkiem noszenia w sklepach maseczek ochronnych zasłaniających część twarzy klienta sprawia, że nieco trudniej rozpoznać, w jakim wieku może być młody człowiek kupujący napoje alkoholowe. Planując podobne zadania należy brać pod uwagę bardzo wysoką rotację personelu w sklepach i lokalach gastronomicznych. W związku z tym niezwykle istotnym czynnikiem jest powtarzalność audytów „tajemniczego klienta”, planowanie kontroli punktów sprzedaży oraz cykliczne szkolenia dla właścicieli punktów sprzedaży co przyniesie trwałe i wymierne korzyści nie tylko dla organu zezwalającego, lecz również całej społeczności lokalnej.

VI. DOSTĘPNOŚĆ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY

Gmina Świebodzice zgodnie z uchwałą Nr XLVI/337/2018 Rady Miejskiej w Świebodzicach z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie: ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ustalenia odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych jak również czasu pracy placówek detalicznych i gastronomicznych na terenie miasta Świebodzice ustaliła maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Uchwała określa także, że miejsca sprzedaży i spożywania napojów alkoholowych nie mogą być zlokalizowane w odległości mniejszej niż

³ Centrum Działań Profilaktycznych, *Raport z przeprowadzonych badań społecznych w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Miasta Świebodzice 2021*

30 m, w taki sposób, aby ich usytuowanie nie zakłócały realizacji funkcji placówek oświatowo - wychowawczych, opiekuńczych i obiektów kultu religijnego.

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi łącznie 200, z czego:

- a) o zawartości 4,5% alkoholu oraz piwa – 80,
- b) o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 60,
- c) o zawartości powyżej 18% alkoholu – 60.

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi łącznie 80, z czego:

- a) o zawartości 4,5% alkoholu oraz piwa – 40,
- b) o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 20,
- c) o zawartości powyżej 18% alkoholu – 20⁴.

Rodzaj zezwolenia	Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (tzw. handel detaliczny)		Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (tzw. gastronomia)	
	Limit określony w uchwale	Limit wykorzystany	Limit określony w uchwale	Limit wykorzystany
Na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości 4,5% alkoholu oraz piwa	80	48	40	18
Na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości od 4,5 % do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa	60	43	20	9
Na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18 % alkoholu	60	45	20	7

Tabela nr 1. Wykorzystanie limitów zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w Gminie Świebodzice, według stanu na dzień 31.12.2021 r.

Z badań przeprowadzonych w roku 2020 wynika, że 88% mieszkańców Gminy Świebodzice uważa, że dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany. Wśród sprzedawców opinię taką wyraziło 76%. 1/4 ankietowanych osób zgodziła się, że osoby nieletnie z łatwością mogą kupić alkohol w lokalnych sklepach, co potwierdziła ponad połowa uczniów szkół ponadpodstawowych oraz niestety 27% lokalnych sprzedawców biorących udział w badaniu. Badania przeprowadzone wśród sprzedawców wykazały, że 23% z nich jest zdania, że w okolicy jest zbyt duża ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Przeprowadzone w innych krajach badania wykazały, że ograniczenie dostępności czyli podaży alkoholu, poprzez np. skrócenie godzin otwarcia barów zmniejszyły ilość występowania takich

4 Uchwała Nr XLVI337/2018 Rady Miejskiej w Świebodzicach z dnia 26 czerwca 2018 r.

niekorzystnych zjawisk jak np. przemoc, prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu i wypadków z tym związanych⁵.

Ograniczenie dostępności napojów alkoholowych jest zasadniczym instrumentem służącym zmniejszeniu spożycia alkoholu wynikającym z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Biorąc pod uwagę powyższe dowody, jest skutecznym instrumentem, co w pełni uzasadnia jego stosowanie. Na podstawie art. 12 ust. 7 ww. ustawy, rekomenduje się więc zmniejszenie limitu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Pozostałe warunki, o których mowa w art. 12 ust. 7 tj. usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godziny sprzedaży napojów alkoholowych określone w uchwale Nr XLVI/337/2018 Rady Miejskiej w Świebodzicach z dnia 26 czerwca 2018 r. zdaniem autorów Programu nie wymagają korekty. Ponadto należy skupić szczególną uwagę na kontrolach punktów sprzedaży w mieście oraz na edukowaniu sprzedawców o ich obowiązkach wobec niepełnoletnich klientów.

Kontrolę przeprowadzają upoważnieni przez Burmistrza Miasta członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świebodzicach, a swoim zakresem obejmuje:

1) Przestrzeganie określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi warunków korzystania z zezwolenia, a w szczególności:

- a) posiadanie ważnego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- b) wnoszenie opłat za korzystanie z zezwolenia,
- c) zaopatrywanie się w napoje alkoholowe u producentów i przedsiębiorców posiadających odpowiednie zezwolenia na sprzedaż hurtową napojów alkoholowych,
- d) posiadanie tytułu prawnego do lokalu,
- e) wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie objętym zezwoleniem tylko przez przedsiębiorcę w nim oznaczonego i wyłącznie w miejscu wymienionym w zezwoleniu,
- f) zgłaszanie organowi zezwalającemu zmian stanu faktycznego i prawnego w stosunku do danych zawartych w zezwoleniu, w terminie 14 dni od dnia powstania zmiany,
- g) usytuowania punktu sprzedaży.

2) Przestrzeganie określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zasad korzystania z zezwolenia, a w szczególności:

- a) zasad porządku publicznego w miejscu sprzedaży napojów alkoholowych lub najbliższej okolicy,
- b) przestrzegania ustawowego zakazu reklamowania i promocji napojów alkoholowych,
- c) niepodawania i niesprzedawania napojów alkoholowych osobom nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt i pod zastaw,
- d) uwidaczniania informacji o szkodliwości spożywania alkoholu oraz innych informacji o zakazach wynikających z ustawy,
- e) wprowadzania do sprzedaży napojów alkoholowych pochodzących z nielegalnych źródeł.

Do dnia 31.12.2021 r. zostały przeprowadzone 26 kontrole, które nie wykazywały naruszenia obowiązujących przepisów prawa.

---

⁵ K. Łukowska *Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych oraz ograniczanie dostępności alkoholu w gminach i miastach. Przewodnik dla samorządów*, Warszawa 2018, str. 126-127

VII. LOKALNY SYSTEM WSPARCIA: INSTYTUCJE I ORGANIZACJE ZAJMUJĄCE SIĘ PROFILAKTYKĄ I ROZWIĄZYWANIEM PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE ŚWIEBODZICE

Na terenie gminy Świebodzice funkcjonują następujące instytucje, organizacje i firmy, które w swoich działaniach realizują zadania z zakresu zapobiegania problemom społecznym, w tym przeciwdziałania alkoholizmowi:

PUNKT KONSULTACYJNY

Punkt konsultacyjny funkcjonuje w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świebodzicach i jego głównym zadaniem jest udzielanie wsparcia w zakresie pomocy psychopedagogicznej, porad prawnych, konsultacji dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Konsultant ds. uzależnień od alkoholu do dnia 31.12.2021 r. udzielił 183 porad, z czego:

- 89 porad dla kobiet uzależnionych,
- 79 porad dla mężczyzn uzależnionych,
- 5 porad dla kobiet współuzależnionych,
- 1 porada dla DDA.

W ramach konsultacji dla osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin na dzień 31.12.2021 r. udzielono:

- 256 porad dla osób uzależnionych,
- 211 porad dla osób współuzależnionych.

Wsparciem psychologicznym na dzień 31.12.2021 r. objęto łącznie 204 osób i przeprowadzono 411 rozmów indywidualnych, z czego:

- 120 kobietami,
- 39 mężczyznami,
- 45 dziećmi.

Z porad prawnych na dzień 31.12.2021 r. skorzystało 107 osób, przy czym liczna udzielonych porad wyniosła łącznie 176.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Działanie Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Świebodzice ma na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań mających na celu ustanie przemocy w rodzinie.

Do jego zadań należy w szczególności:

1. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
5. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do dnia 31.12.2021 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego w Świebodzicach wpłynęło 84 „Niebieskich Kart” sporządzonych przez przedstawicieli następujących podmiotów:

- 79 przez Komisariat Policji,
- 5 przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ponadto do dnia 31.12.2021 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespoły Interdyscyplinarnego i zorganizowano 385 posiedzeń grup roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny.

W roku 2022 planowane są zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W sejmie trwają prace legislacyjne nad projektem ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Zakłada on m. in. zmianę tytułu ustawy z „ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” na „ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej”. W ocenie projektodawcy obowiązująca nazwa ustawy stygmatyzuje rodzinę i wskazuje, że wyłącznie rodzina jest środowiskiem, w którym dochodzi do aktów przemocy. Dotychczasowa definicja „przemocy w rodzinie” zastąpiona zostanie „przemocą domową”. Projekt przewiduje wprowadzenie zmian mających na celu modyfikację pracy zespołów interdyscyplinarnych i dotychczasowych grup roboczych oraz wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych wpływających na usprawnienie ich pracy. Zespołowi interdyscyplinarnemu zostaną przypisane jedynie zadania o charakterze strategicznym, poprzez które kształtowana będzie lokalna polityka przeciwdziałania przemocy domowej. Z kolei rozpatrywanie spraw indywidualnych będzie należało do zadań grup diagnostyczno-pomocowych, które zastępują dotychczas funkcjonujące grupy robocze. W projekcie dostrzegalna jest próba dostosowania obowiązujących regulacji do zmieniających się uwarunkowań oraz wprowadzenia do porządku prawnego kompleksowych rozwiązań dotyczących zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej.

MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świebodzicach powołana została Zarządzeniem nr 234/2019 Burmistrza Miasta Świebodzice z dnia 8 lipca 2019 r. Aktualnie liczy 8 członków, przedstawicieli Urzędu Miejskiego, Straży Miejskiej, Ośrodka Pomocy Społecznej, Klubu Abstynenta „Odnowa”, Starostwa Powiatowego, którzy posiadają przeszkolenie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizuje szereg działań w zakresie profilaktyki uzależnień. Należą do nich m.in.:

1. Inicjowanie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, polegających na:
  - przyjmowaniu wniosków dotyczących leczenia odwykowego,
  - kierowaniu na badania biegłych sądowych w celu uzyskania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
  - prowadzeniu interwencji w stosunku do osób nadużywających alkoholu,
  - udzielaniu wsparcia i pomocy członkom rodzin osób współuzależnionych,
  - kierowaniu wniosków do sądu o zobowiązanie poddania się leczeniu przeciwalkoholowemu.
3. Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Miejskiej w Świebodzicach.
4. Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych oraz wizytacja miejsca realizacji działań finansowanych w ramach środków Programu.

5. Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupach roboczych, o których mowa w art. 9a ust. 3 i ust. 11 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świebodzicach pracuje w trzech zespołach tematycznych:

1. Zespół motywująco-opiniujący - przeprowadza rozmowy zachęcające osoby uzależnione i nadmiernie pijące alkohol do podjęcia leczenia odwykowego m.in. poprzez udział w zajęciach terapeutycznych, które odbywają się w Poradni dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Współuzależnionych w Świebodzicach, kieruje na badania biegłych, występuje z wnioskiem do sądu o zobowiązanie poddania się leczeniu przeciwalkoholowemu.
2. Zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie – uczestniczy w posiedzeniach grup roboczych w rodzinach, w których występuje problem alkoholowy, opracowuje wraz innymi członkami indywidualny plan pomocy.
3. Zespół kontrolujący – współuczestniczy w realizacji podejmowanych przez Burmistrza Miasta Świebodzice jako organu zezwalającego, działań dotyczących kontroli zasad korzystania przez przedsiębiorców z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dokonuje ich wizytacji z własnej inicjatywy.

Dane z roku 2021 wskazują, że liczba przeprowadzonych rozmów osób wymagających wsparcia z członkami MKRPA na przestrzeni ostatnich kilku lat stale wzrasta.

W roku 2021, według stanu na dzień 31.12.2021 r.:

- odbyło się 12 posiedzeń MKRPA,
- przeprowadzono 187 rozmów,
- dokonano 26 kontroli punktów sprzedaży,
- wydano 10 postanowień opiniujących lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- skierowano 6 wniosków do Sądu Rejonowego w Świdnicy w sprawie obowiązku leczenia odwykowego,
- członkowie MKRPA uczestniczyli w 284 posiedzeniach grup roboczych.

PORADNIA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

Poradnia dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych od Alkoholu w Świebodzicach świadczy pomoc terapeutyczną i psychoterapeutyczną dla osób uzależnionych od alkoholu, członków rodzin uzależnionych oraz pomoc i zajęcia psychoterapeutyczne dla osób doznających przemocy w rodzinie.

Poradnia realizuje następujące działania:

- Intensywny Program Psychoterapii Uzależnień, którym w roku 2021 objęto 206 osób,
- Grupa Psychoedukacyjna, w której w roku 2021 wzięło udział 188 osoby,
- Program Ponadpodstawowy Psychoterapii Uzależnień, objęto w 2021 roku 15 osób,
- Psychoterapia Współuzależnienia, której w roku 2021 podjęło się 36 osób.

W stosunku do lat ubiegłych, w 2021 zwiększyła się liczba pacjentów uzależnionych, oraz wzrosła liczba pacjentów współuzależnionych objętych leczeniem, co świadczy o tym, że problem uzależnień od alkoholu w Gminie Świebodzice jest na tyle istotny, że prowadzenie specjalistycznej poradni jest całkowicie zasadne.

KLUB ABSTYNENTA „ODNOWA”

Klub Abstynenta „Odnowa” w Świebodzicach prowadzony przez Stowarzyszenie Krzewienia Trzeźwości w Rodzinie z Wałbrzycha, ma na celu niesienie wszechstronnej pomocy osobom niepijącym alkoholu niezależnie od tego czy są osobami uzależnionymi lub współuzależnionymi, czy też osobami nie mającymi problemu uzależnienia, ale prowadzącymi trzeźwy styl życia, którego wartości pragną rozwijać i upowszechniać w środowisku lokalnym.

Działalność Klubu Abstynenta polega głównie na:

- propagowaniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym,
- podtrzymaniu abstynencji przez uzależnionych od alkoholu członków Klubu,
- promowaniu zdrowego stylu życia, szczególnie aktywnych form spędzania wolnego czasu,
- edukacji dotyczącej problematyki uzależnień i współuzależnień skierowanej do wszystkich zainteresowanych,
- niesieniu wszechstronnej pomocy zdrowienia i rozwoju członkom Klubu uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom,
- informowanie społeczności lokalnej o możliwości uzyskania pomocy w procesie trzeźwienia.

W roku 2021 poza regularnymi dyżurami klubowicze uczestniczyli w wyjazdowych spotkaniach w Częstochowie i Licheniu oraz jesiennych zajęciach terapeutycznych w Karpaczu. Przyjęto także program działania w sytuacji pandemicznej. W październiku odbyło się uroczyste spotkanie z okazji 13 rocznicy powstania Klubu Abstynenta „Odnowa”.

W roku 2021 Klub odwiedzało średnio 5 osób dziennie. W związku z większym zapotrzebowaniem wśród mieszkańców działalność Klubu rozszerzono na wszystkie dni powszednie a także, niektóre soboty. Mimo pandemii Klub funkcjonuje stacjonarnie. Gospodarz Klubu oraz zarząd stowarzyszenia pozostają w stałym kontakcie z potrzebującymi, który niewątpliwie jest najważniejszy by podtrzymać abstynencję przez uzależnionych, stąd mając na względzie działania Gminy Świebodzice w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu istotnym i zasadnym jest wspieranie tejże organizacji.

PLACÓWKA WSPARCIA DZIENNEGO – ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA „TĘCZOWA GROMADA”

Świetlica Środowiskowa jest placówką opiekuńczo - wychowawczą typu wsparcia dziennego funkcjonującą w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej świadcząca pomoc profilaktyczną i opiekę nad dziećmi, których rodzice nie mogą zapewnić opieki w czasie wolnym od zajęć. Do zadań placówki należy w szczególności:

- wsparcie rodzin, borykających się z problemem uzależnienia, opiekuńczo – wychowawczym lub mającymi złą sytuację materialną, w sprawowaniu jej podstawowych funkcji poprzez równoległą pracę z dzieckiem i rodziną,
- wdrażanie wychowanków do przestrzegania zasad współżycia w społeczeństwie, wyrabianie u wychowanków właściwego stosunku do nauki,
- zapewnienie pomocy dzieciom oraz rodzinie,
- eliminowanie zaburzeń zachowania, agresji, przemocy,
- praca nad wyrażaniem uczuć, uaktywnianie sfery komunikacji niewerbalnej,
- współpraca ze szkołami oraz innymi instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie,
- promowanie idei wolontariatu.

Do 31.12.2021 r. ze wsparcia placówki skorzystało 55 podopiecznych w wieku od 6 do 18 lat. Świetlica realizuje swoje zadania poprzez:

- pomoc dydaktyczną,
- opiekę i wychowanie
- zapewnienie dożywiania,
- angażowanie dzieci i młodzież w działalność profilaktyczną poprzez twórczy rozwój,
- budowanie wspólnoty, współpracę z rodzicami i instytucjami społecznymi.

W związku z trwającą nadal pandemią Covid-19, obostrzeniami, zakazami oraz wytycznymi w okresie od 04.01.2021 r. do 14.02.2021 r. zajęcia odbywały się w formie zdalnej. Wprowadzono dodatkowe kanały komunikacyjne m.in.: kontakt telefoniczny, mailowy, kontakt przez mobilną aplikację dla smartfonów. Dzięki tym rozwiązaniom pracownicy świetlicy mieli regularny kontakt z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami prawnymi. Po przywróceniu trybu stacjonarnego świetlica funkcjonowała z podziałem na 3 grupy, utrzymując nadal ścisły reżim sanitarny. W związku z czasowym znoszeniem obostrzeń regularnie rozszerzano ofertę zajęć dla podopiecznych.

VIII. CELE PROGRAMU

CEL STRATEGICZNY PROGRAMU

Głównym celem Programu zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 jest profilaktyka uzależnień, czyli ograniczenie społecznych i zdrowotnych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i innych substancji psychoaktywnych oraz skutków wynikających z uzależnień behawioralnych, poprzez podnoszenie świadomości mieszkańców Gminy Świebodzice, podnoszenie poziomu ich wiedzy, prowadzenie działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych mających na celu zmniejszenie skali zjawiska uzależnień w środowisku lokalnym oraz wywołanie zmian zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz występowaniem przemocy.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Cele szczegółowe wynikają z zapisów art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych a także osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży - w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
5. Ograniczenie dostępności napojów alkoholowych.
6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Działania skierowane do mieszkańców Gminy Świebodzice służące realizacji powyższych celów ujęte zostaną w trzech obszarach profilaktyki, o których mowa w Narodowym Programie Zdrowia:

- profilaktyka uniwersalna - to działania profilaktyczne ukierunkowane na całą grupę populacji bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Przykładem mogą być programy mające na celu opóźnianie inicjacji alkoholowej lub nikotynowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi;
- profilaktyka selektywna - to działania profilaktyczne ukierunkowane na daną jednostkę lub grupę zwiększonego ryzyka, która ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne jest narażona na większe od przeciętnego ryzyka wystąpienie problemów z uzależnieniami. Są to działania uprzedzające a nie naprawcze;
- profilaktyka wskazująca - to działania profilaktyczne ukierunkowane na jednostkę lub grupę wysokiego ryzyka demonstrującą wczesne symptomy problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych bądź uzależnieniami behawioralnymi, ale jeszcze niespełniającą kryteriów diagnostycznych uzależnienia. Są to np. działania polegające na interwencjach podejmowanych wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami.

IX. ZADANIA PROGRAMU

Zadania Programu zostały określone na podstawie założonych celów szczegółowych. Są także powiązane z zadaniami przeznaczonymi do realizacji dla jednostek samorządu terytorialnego, określonymi w Rozporządzeniu w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, którymi są:

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań epidemiologicznych i innych wiarygodnych źródeł informacji.
2. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
3. Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja społeczna.
4. Zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu.
5. Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.
6. Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP (tzw. „dopalacze”).

Zadania szczegółowe w zakresie profilaktyki uzależnień dla Gminy Świebodzice na lata 2022-2025:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin osób z problemami, wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych a także osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Nr zadania	Zadanie szczegółowe	Wskaźniki	Zakładane rezultaty	Wykonawcy zadania
1.1	Finansowanie programów terapeutycznych uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ w Poradni dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Współuzależnionych w Świebodzicach.	- liczba osób objętych terapią, w tym osoby uzależnione, współuzależnione, - rodzaje realizowanych programów terapeutycznych.	-wzmocnienie motywacji do utrzymywania abstynencji oraz zwiększenie świadomości na temat problemu uzależnienia od alkoholu, zmiana stylu życia oraz wzmocnienie poczucia własnej wartości, -osiągnięcie stabilizacji emocjonalnej, -poprawa relacji rodzinnych, -utrzymywanie abstynencji przy zastosowaniu działań profilaktycznych zapobiegających nawrotom.	OPS, Poradnia dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Współuzależnionych w Świebodzicach
1.2	Dofinansowanie do zakupu wyposażenia Poradni dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Współuzależnionych w Świebodzicach.	-wykaz wyposażenia placówki.	-poprawa warunków bazy lokalowej oraz wyposażenia placówki.	OPS, Poradnia dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Współuzależnionych w Świebodzicach

2. Udzielanie rodzinom, w którym występują problemy alkoholowe, narkotykowe uzależnienia behawioralne pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej, w szczególności przed przemocą w rodzinie.

Nr zadania	Zadanie szczegółowe	Wskaźniki	Zakładane rezultaty	Wykonawcy zadania
2.1	Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w punkcie konsultacyjnym dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz doznających przemocy, a także ich rodzin. Udzielanie konsultacji prawnych i porad psychologicznych a także konsultacji w zakresie uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.	-liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego, -liczba udzielonych porad.	-nabycie umiejętności dostrzegania problemu uzależnienia, -zmotywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, -poprawa zdrowia psychicznego i obniżenie poziomu lęku u osób zwracających się o pomoc, -zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, zapobieganie eskalacji przemocy i właściwego reagowania w sytuacji zagrożenia, -wyjście z sytuacji kryzysowej, -wzrost samodzielności osób doświadczających przemocy w rodzinie, -stabilizacja sytuacji prawnej, materialnej, -wzrost umiejętności radzenia sobie ze sprawami formalnymi i urzędowymi, -możliwość korzystnego rozwiązania problemów	OPS

			prawnych.	
2.2	Podjęcie działań interwencyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie oraz do osób doświadczających przemoc w rodzinie. Wdrażanie i realizacja procedury „Niebieskiej Karty”, uczestnictwo w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.	-liczba podjętych interwencji, -liczba osób objętych wsparciem, -liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”, -liczba posiedzeń ZI i MKRPA.	-odizolowanie osoby doświadczającej przemoc od sprawcy, -udzielenie schronienia ofiarom przemoc, -poprawa stanu psychicznego oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, -skuteczna ochrona ofiar przemoc w rodzinie w tym w szczególności dzieci.	OPS, Policja, ZI, MKRPA
2.3	Prowadzenie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych na temat zjawiska przemoc w rodzinie, informowanie o możliwościach uzyskania pomocy i wskazania miejsc, które taką pomoc świadczą.	-liczba odbiorców, -liczba publikacji oraz artykułów o tematyce uzależnień, w tym przemoc w rodzinie.	-wzrost wiedzy i świadomości na temat problemu przemoc w rodzinie, -wzbudzanie postaw prospołecznych oraz poczucia odpowiedzialności za brak interwencji w sytuacji dostrzegania problemu przemoc w rodzinie.	OPS, Policja

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, a w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych.

Nr zadania	Zadanie szczegółowe	Wskaźniki	Zakładane rezultaty	Wykonawcy zadania
3.1	Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna prowadzona w placówkach oświatowych, w szczególności finansowanie rekomendowanych programów profilaktycznych.	-liczba realizowanych programów, -liczba placówek biorących udział w realizacji programów, -liczba uczestników programów.	-zastąpienie eksperymentowania alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi alternatywnymi, konstruktywnymi działaniami, -opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej i nikotynowej wśród mieszkańców Świebodzic, -wzrost wiedzy i świadomości młodzieży szkolnej w zakresie problemu uzależnień (alkohol, narkotyki, uzależnienia behawioralne), -wzbudzanie postaw prospołecznych.	OPS Placówki oświatowe
3.2	Prowadzenie i finansowanie działalności placówki wsparcia dziennego „Świetlicy Środowiskowej Tęczowa Gromada”, prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych, utrzymanie bazy lokalowej, wykonanie niezbędnych prac remontowych, finansowanie dożywiania dla dzieci młodzieży.	-liczba dzieci uczestniczących w działaniach placówki, -wykaz prowadzonych działań.	-zminimalizowanie negatywnych skutków wychowywania się w rodzinach dotkniętych uzależnieniem od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, niedostosowaniem społecznym, ubóstwem, zagrożonych wykluczeniem,	OPS

			<p>-poprawa wyników nauczania, -wzmacnianie zachowań prospołecznych, -wzrost poczucia własnej wartości, -wzmacnianie więzi społecznej.</p>	
3.3	Dofinansowanie kolonii z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, uzależnienia behawioralne, przemoc) jako integralnego elementu i uzupełnienie całorocznej pracy z dziećmi.	<p>-ilość dzieci korzystających z letnich kolonii terapeutycznych, -wykaz działań profilaktycznych prowadzonych podczas wypoczynku.</p>	<p>-zminimalizowanie niekorzystnych skutków wychowywania się w rodzinach dotkniętych uzależnieniem od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych, uzależnieniem behawioralnym, niedostosowaniem społecznym, ubóstwem, -poznanie nowych form spędzania czasu wolnego.</p>	OPS Realizator wyłoniony w drodze konkursu ofert
3.4	Organizowanie i finansowanie zajęć dla rodziców oraz prowadzenie działań edukacyjnych, mających na celu podniesienie ich kompetencji wychowawczych.	<p>-liczba organizowanych zajęć, -liczba uczestników zajęć.</p>	<p>-podwyższenie kompetencji wychowawczych i sprawczości rodzica/ opiekuna w procesie wychowywania dziecka -nawiązanie pozytywnych relacji pomiędzy dziećmi a opiekunami, poprawa funkcjonowania rodziny, -ograniczenie spożywania alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych przez rodziców/ opiekunów, -poprawne interpretowanie zachowań dzieci.</p>	OPS
3.5	Działania edukacyjne upowszechniające w społeczeństwie wiedzę na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży oraz promujące przekaz dotyczący zachowania abstynencji w ciąży. Szkolenia i konsultacje dla kadr pomocowych stykających się z dziećmi z FAS.	<p>-liczba prowadzonych działań, -liczba odbiorców.</p>	<p>-wzrost świadomości w społeczności lokalnej na temat skutków spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży, -wzrost wiedzy i umiejętności rodziców oraz opiekunów wychowujących dzieci z FAS a także osób zawodowo z nimi się stykających, -zmniejszenie spożycia alkoholu przez kobiety w ciąży.</p>	OPS Miejski Ośrodek Zdrowia
3.6	Działania edukacyjne związane z przeciwdziałaniem nietrzeźwości i zażywaniem innych środków psychoaktywnych (narkotyki i dopalacze) przez kierowców.	<p>-liczba i rodzaj działań, -liczba uczestników.</p>	<p>-wzrost świadomości na temat skutków spożywania alkoholu i zażywania innych środków psychoaktywnych wśród kierowców, -zmniejszenie spożycia alkoholu i innych środków psychoaktywnych wśród kierowców.</p>	OPS Policja
3.7	Współpraca z instytucjami i jednostkami samorządowymi Gminy realizującymi poszczególne elementy programu, w szczególności wdrażające pozalekcyjne zajęcia sportowe i kulturalne	<p>-liczba organizowanych zajęć, -liczba uczestników.</p>	<p>-rozwój zainteresowań wśród dzieci i młodzieży, -rozwój fizyczny i kulturalny, -integracja społeczna, -poznanie nowych form spędzania czasu wolnego, -zmniejszenie zaległości</p>	OPS Placówki oświatowe OSiR Sp. z o.o. MDK

	z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z terenu miasta, poprzez dofinansowanie organizowanych zajęć. Regularny kontakt z kuratorami, pedagogami szkolnymi.		szkolnych.	
3.8	Organizowanie i finansowanie działań służących upowszechnianiu pozytywnych wzorców życia rodzinnego (pikniki rodzinne), kampanii w dziedzinie rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie a także problematyki związanej z HIV i AIDS dla społeczności lokalnej oraz udział w tego typu ogólnopolskich społecznych kampaniach.	-liczba podjętych działań -liczba uczestników/ odbiorców.	-reintegracja rodziny, -przywrócenie rodzinie umiejętności realizowania jej podstawowych funkcji, -poprawa relacji w rodzinach, -podniesienie kompetencji rodziców/ opiekunów w zakresie budowania konstruktywnej komunikacji i sposobów rozwiązywania konfliktów wewnątrzrodzinnych, -zmniejszenie spożycia alkoholu i używania innych substancji psychoaktywnych wśród rodziców i opiekunów, -integracja rodziców i opiekunów oraz wymiana dobrych praktyk w zakresie wychowywania dzieci, -wzrost wiedzy na temat HIV i AIDS.	OPS
3.9	Wykonanie i zakup materiałów profilaktycznych, dot. uzależnień, HIV oraz zjawiska przemocy, specjalistyczne książki, broszury, plakaty, druki ulotek oraz innych materiałów informacyjnych, edukacyjnych i promocyjnych a także opracowywanie własnych informatorów, zamieszczanie materiałów edukacyjnych w prasie, prenumerata czasopism.	- zakupione materiały edukacyjno-informacyjne -liczba opracowanych i upowszechnianych informatorów.	-wzrost wiedzy wśród społeczności lokalnej na temat profilaktyki uzależnień od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, -wzrost wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym skali zjawiska i możliwościach uzyskania wsparcia, -wzrost wiedzy na temat HIV i AIDS.	OPS, ZI, MKRPA, Placówki oświatowe
3.10	Prowadzenie stałego interaktywnego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie miasta w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem strony internetowej. Aktywna współpraca z lokalnymi mediami.	-liczba odbiorców.	-wzrost wiedzy społeczności lokalnej o podejmowanych działaniach w Gminie Świebodzice.	OPS
3.11	Superwizja dla kadry zajmującej się wsparciem rodzin z problemami uzależnień.	-liczba spotkań superwizji, -liczba uczestników superwizji.	-poprawa jakości pracy pracowników merytorycznych, -zwiększenie skuteczności pracy z rodziną, -podniesienie kompetencji pracowników, -lepsze zrozumienie zachowań dzieci i młodzieży.	OPS, Placówki oświatowe
3.12	Monitorowanie zjawisk	-liczba raportów	-wzrost wiedzy w społeczności	OPS

	związanych z używaniem alkoholu, w tym przemocy w rodzinie.	i sprawozdań nt. występowania alkoholizmu i przemocy w Gminie Świebodzice.	lokalnej na temat skali zjawisk związanych z używaniem alkoholu, w tym przemocy w rodzinie.	
--	---	--	---	--

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Nr zadania	Zadanie szczegółowe	Wskaźniki	Zakładane rezultaty	Wykonawcy zadania
4.1	Współpraca z organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profesjonalnym związane z profilaktyką alkoholową, narkomanią oraz przemocą w rodzinie, w szczególności wspieranie finansowe i merytoryczne Klubu Abstynenta w Świebodzicach.	-liczba osób uczestniczących w Klubie Abstynenta, -liczba zorganizowanych spotkań, -liczba zrealizowanych projektów/ programów profilaktycznych.	-wzrost poziomu motywacji do utrzymywania abstynencji i udziału w terapii, -powrót do prawidłowego funkcjonowania w społeczności, -odbudowanie poczucia własnej wartości, -poprawa relacji rodzinnych i towarzyskich, -upowszechnienie abstynenckiego stylu życia.	OPS Klub Abstynenta
4.2	Realizacja poprzez instytucje kultury programów adresowanych do dzieci i młodzieży, opartych na idei konstruktywnego wykorzystania czasu wolnego poprzez aktywność kulturalną.	-liczba zrealizowanych projektów, -liczba uczestników.	-zwiększenie świadomości u dzieci i młodzieży na temat skutków nadużywania alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.	OPS Instytucje kultury
4.3	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	-liczba odbytych szkoleń i kursów doszkalających, -uczestników biorących w nich udział.	-zwiększenie wiedzy na temat profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	OPS ZI MKRPA Placówki oświatowe
4.4	Finansowanie kosztów utrzymania oraz bieżącej działalności MKRPA.	-liczba posiedzeń MKRPA, -liczba opinii w przedmiocie uzależnień.	-zmniejszenie niekorzystnych skutków nadużywania alkoholu przez mieszkańców.	OPS

5. Ograniczenie dostępności napojów alkoholowych

Nr zadania	Zadanie szczegółowe	Wskaźniki	Zakładane rezultaty	Wykonawcy
5.1	Działania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów prawa miejscowego dot. ograniczenia dostępności do napojów alkoholowych.	-uchwała rady miejskiej mająca na celu ograniczenie dostępności do napojów alkoholowych,	-ograniczenie zjawiska spożywania napojów alkoholowych.	UM MKRPA

		-liczba przeprowadzonych kontroli zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, -liczba wszczętych i zakończonych postępowań w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.		
5.2	Podjęcie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.	- liczba odbiorców przeprowadzonych działań.	-zwiększenie poziomu wiedzy wśród sprzedawców napojów alkoholowych pod kątem obowiązujących przepisów prawnych, jak również sprzedaży alkoholu nieletnim.	OPS MKRPA
5.3	Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy.	-liczba wydanych opinii, -liczba wydanych zezwoleń.	-ograniczenie zjawiska spożywania napojów alkoholowych.	MKRPA

6. Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Nr zadania	Zadanie szczegółowe	Wskaźniki	Zakładane rezultaty	Wykonawcy zadania
6.1	Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży alkoholu w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w szczególności: zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim i nietrzeźwym oraz w zakresie łamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.	-liczba przeprowadzonych kontroli w punktach sprzedaży alkoholu.	-ograniczenie dostępności do napojów alkoholowych osób małoletnich, zmniejszenie skali naruszeń przepisów prawa.	MKRPA
6.2	Występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu, jak również z nieprzestrzeganiem ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	-liczba wszczętych postępowań, -liczba zakończonych postępowań.	-zmniejszenie skali naruszeń przepisów prawa.	MKRPA

Przy opracowywaniu szczegółowych zadań uwzględniono zasoby Gminy Świebodzice, stąd też w niniejszym Programie nie ujęto zadania dot. wspierania zatrudnienia socjalnego, bowiem Gmina Świebodzice nie dysponuje wystarczającymi zasobami lokalowymi, które pozwoliłyby na prowadzenie centrów lub klubów integracji społecznej a zgodnie z Rekomendacjami PARPA na rok 2022 rekomenduje się finansowanie funkcjonowania centrum integracji społecznej lub wspieranie innych przedsięwzięć np. klubów integracji społecznej. Mając jednak na względzie działania ujęte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025, którymi są: wspieranie programów reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, zwiększenie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia a także pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego wynikającą z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, Ośrodek Pomocy Społecznej w Świebodzicach przy organizowaniu prac społecznie użytecznych w szczególności kierować się będzie zamiarem aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na skutek nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz członków ich rodzin.

HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ

Realizacja poszczególnych zadań przebiegać będzie w sposób stały tj. przez cały okres obowiązywania niniejszego Programu, za wyjątkiem zadania szczegółowego nr 5.1. Intensywność podejmowanych działań może być zróżnicowana i będzie zależała od aktualnej sytuacji społecznej czy pojawiających się potrzeb.

X. ZASADY WYNAGRADZANIA MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zasady wynagradzania członków gminnych komisji określa rada gminy w programie.

Ustala się następujące zasady wynagradzania:

1. Miesięczne wynagrodzenie za udział w posiedzeniu plenarnym:
  - a) Przewodniczący MKRPA – 30% kwoty bazowej, o której mowa w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz z mianie niektórych ustaw, dla członków MKRPA
  - b) Zastępca Przewodniczącego MKRPA – 20% kwoty bazowej, o której mowa wyżej,
  - c) Członek MKRPA – 15% kwoty bazowej, o której mowa wyżej.
2. Wynagrodzenie przysługuje na podstawie list obecności.
3. W przypadku nieobecności członka MKRPA na posiedzeniu plenarnym lub braku czynnego udziału w innych pracach komisji wynagrodzenie nie przysługuje.
4. Zasady zwrotu kosztów podróży służbowych, związanych w szczególności z udziałem w szkoleniach, konferencjach i warsztatach są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa dot. należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży służbowej (Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 – rozdział 2).

5. Polecenie każdego wyjazdu służbowego znajduje się w kompetencjach Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej a w przypadku jego nieobecności Zastępcy Dyrektora.

XI. PRELIMINARZ KOSZTÓW REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY ŚWIEBODZICE NA ROK 2022.

L.p.	Cel wydatków	Kwota wydatków
1.	Prowadzenie świetlicy środowiskowej (wynagrodzenia, media, półkolonie letnie i zimowe)	260 000,00 zł
2.	Poradnictwo psychologiczne i specjalistyczne (prowadzenie punktu konsultacyjnego przez specjalistów: prawnika, konsultanta ds. uzależnień od alkoholu, specjalisty ds. uzależnień od narkotyków)	96 300,00 zł
3.	Poradnia dla uzależnionych (programy ponadpodstawowe, wyposażenie)	20 000,00 zł
4.	Wypoczynek letni dla dzieci	65 000,00 zł
5.	Szkolenia realizatorów GPPiRPA	5 000,00 zł
6.	Kampanie edukacyjne w zakresie realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (konferencje, kampanie edukacyjne)	4 000,00 zł
7.	Uzyskanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	3 000,00 zł
8.	Programy profilaktyczne realizowane w placówkach oświatowych, OSiR Sp. z o.o., MDK (kampanie ogólnopolskie "Chce zdrowo i bezpiecznie żyć", kampanie lokalne)	45 600,00 zł
9.	Materiały informacyjne, broszury, uzupełnienie biblioteki, prenumerata czasopism	900,00 zł
10.	Wspieranie ruchów samopomocowych i środowisk trzeźwościowych, w tym Klubu Abstynenta	20 000,00 zł
11.	Działalność MKRPA (wynagrodzenia za udział w pracach komisji, opłaty sądowe, telefon, delegacje materiały biurowe)	33 200,00 zł

RAZEM: 553 000,00 zł

W wyżej przedstawionym preliminarzu ujęto środki z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, w prognozowanej kwocie na rok 2022 wyniosły 58 000,00 zł.

XII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE. MONITOROWANIE PROGRAMU

1. W uzasadnionych przypadkach Program może być modyfikowany uchwałami Rady Miejskiej w Świebodzicach.
2. Program jest realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Świebodzicach.

3. Burmistrz Miasta sporządzi raport z wykonania w danym roku Programu i efektów jego realizacji, który przedłoży Radzie Gminy Świebodzice w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Uzasadnienie do Uchwały Nr .....

Rady Miejskiej w Świebodzicach

z dnia ..... 2022 r.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Świebodzice na lata 2022-2025 opracowany został zgodnie z zadaniami wyznaczonymi w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, art. 2 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz potrzebami występującymi na terenie gminy. Program dotyczy kształtowania polityki społecznej i jest kontynuacją działań profilaktycznych rozpoczętych w minionych latach i ma na celu, przede wszystkim, zmniejszenie skali zjawiska uzależnień w środowisku lokalnym, a także ograniczenie społecznych i zdrowotnych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniom behawioralnym poprzez prowadzenie działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Program ponadto określa zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Świebodzice na lata 2022-2025 jest zasadne.